

Mihela Lampe

MIHELA LAMPE, uslužbenka: »Ni mi bilo lahko, ko sem iskala prostor za moja otroka v vrtcih. Naposled sem ga dobila. Želela bi, da bi vsi otroci imeli zagotovljeno mesto v vrtcih, zato je prav, da jih bomo naprej gradili s samoprispevom. Tudi boljše domove za ostarele potrebujemo, takšne, da človeku ni nerodno, denimo če tja pošlje svoje starše. No, nič ni nepotrebnega na seznamu za gradnjo s samoprispevom, vendar ne moremo mimo dvoma, ki me črvi, namreč, ali bo potem dovolj denarja tudi za vzdrževanje vseh teh novih objektov. S tem imamo namreč že nekaj bledih izkušenj. Na to je treba misliti že ob načrtovanju in kase ne ob gradnji.«

Ante Pangos

ANTE PANGOS, tajnik krajevne skupnosti: »Dokondo me je o potrebnosti samoprispeva pričel razprava na zboru krajanov, ko smo vsi skupaj ponovno ugotovili, da obeti prvega in drugega samoprispeva niso bili prazne obljube, ampak smo zares dobili 100 prepotreb- nih objektov. S tem pa seveda vsi problemi, ki se namiso, so se nam razrešili. In če vzamemo za primer otroško varstvo lahko rečem, da marsikdo niti ne pomisli, da je še toliko otrok brez ustrezne- ga varstva. Varstvo doma ali po vrtcu – prednost dajem vrtcu, saj se otrokova duševnost oblikuje v predšolski dobi, ko je zelo pomemb- no, v kakšnem okolju otrok živi in kako z njim delajo – tu pa so vrtci v veliki prednosti.«

Martina Sedej

MARTINA SEDEJ, vodja vzgojnovarstvene enote: »Na rodiljskih sestankih smo se o pro- gramu samoprispeva veliko pogovarjali s star- ši tistih otrok, ki smo jih že zajeli v varstvo. Lahko rečem, da so mi pokazali veliko razume- vanja za tiste, ki tega problema še nimajo reše- ne in predvsem upajo v samoprispeve. Mi v vrtcu dobro poznamo potrebe po otroškem varstvu, če dodamo še poročila, ki jih vse- čko potrebna, o uveljavljenosti programa sko- rajda ni potrebno izbirati besed. Prav pa je, da tudi lutkovno gledališče dobi primeren prostor za svojo dejavnost, saj lutkarji nudijo malčkom prve osnove kulturnega življenja.«

Stanko Konda

STANKO KONDA, upokojenec: »Strinjani se s programom samoprispeva III, ker bomo le na ta način lahko nadaljevali z gradnjo novih objektov, ki so nam nujno potrebni. Menim, da je program zelo dober ter da ga sprejemajo vsi Ljubljančani. Sem pa za namensko koriščenje sredstev po sprejetem programu. Smatram, da bomo z novim samoprispevom lahko obdržali še vnaprej tisto stopnjo našega družbenega standarda, ki smo jo že dosegli.«

Tone Krušič

TONE KRUSIČ, komercialist: »Vsekakor podpiram odločitev za uvedbo samoprispeva III, kot eno od oblik dejanske pripadnosti obča- na. Sam sem že občutil problem pomanjkanja prostora v vzgojnovarstveni organizaciji, ki tare predvsem mlade družine. Smatram, da je nuj- no, da se povečajo zmogljivosti vzgojnovar- stvenih ustanov, samoprispevek pa je ena od najustrežnejših oblik reševanja prostorskega problema, tudi v osnovnem šolstvu, kot poro- čilnici.«

ODLOČAMO IN PRISPEVAMO

Javna razprava je obogatila program samoprispeva – zgradili bomo 36 novih objektov, za štiri pa bomo pripravili dokumentacijo

Že po prvem krogu javne razprave o razpisu refe- renduma za uvedbo samoprispeva III na območju ljubljanskih občin, lahko ugotovimo, da je bila v celoti podprta odločitev SZDL, ki je oblikovala pred- log, na osnovi katerega bi zaradi zaostrenih pogojev gospodarjenja in investicijske politike delovni ljudje in občani Ljubljane sami združevali sredstva za iz- gradnjo objektov na področju družbenih dejavnosti.

Iz številnih pripomb lahko sklepamo, da je o pred- lagem programu razpravljala velika večina delav- cev in občanov.

V predlogu sklepa o razpisu referendumu za uved- bo III. samoprispeva na območju mesta Ljubljane je upoštevanih več kot 90 % pripomb javne razprave. To pomeni, da javna razprava ni bila samo vsebinsko bogata, ampak je tudi v celoti sooblikovala predlog sklepa za razpis referendumu.

ŠE ENA ŠOLA, EN VRTEC IN ŠTIRI DOKUMENTACIJE

Na področju otroškega varstva so bile v okviru materialnih možnosti upoštevale in usklajene pri- pombe za povečanje vzgojno-varstvenih zmogljivo- sti tako, da je v program vključena priprava celotne dokumentacije za VVO Tomčevec, VVO Bori Zihari in VVO Guncje. Na podlagi predloga so se zanele

kapacite VVO Višna Polje za 80 mest, na ta račun pa je v programu novogradnja VVO z 80 mesti v KS Brdo.

Na področju osnovnega šolstva je upoštevan pred- log izgradnje osnovne šole z osmimi učilnicami v Zg. Kašlju; v program je vključena priprava celotne do- kumentacije za izgradnjo prizidka k osnovni šoli Hin- ko Smrekar.

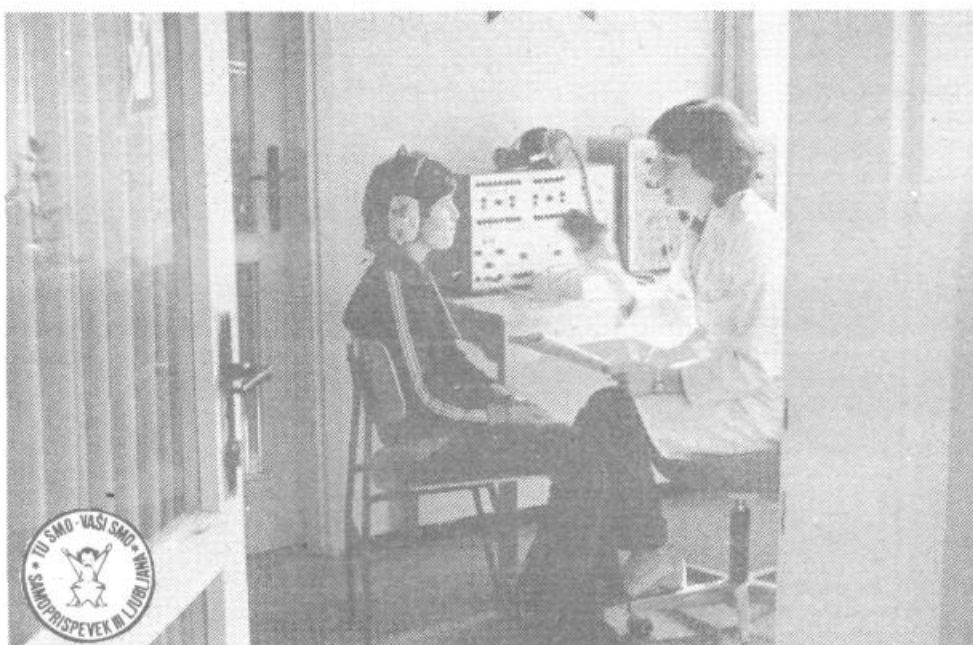
To se pravi, da smo po razpravi obogatili program za eno VVO, 1 osnovno šolo in pripravili štiri do- kumentacije za kasnejšo gradnjo.

LUTKE IN GLASBA – TEMELJ KULTURNE VZGOJE?

V zvezi z obnovo Mestnega doma je bilo precej pripomb, ki se nanašajo na reševanje prostorskih možnosti za delovanje Lutkovnega gledališča. V raz- pravi pa je bila jasna podpora predlogu, da se reši nemoteno delovanje Lutkovnega gledališča. Cankar- jev dom daje gledališčem vse možnosti nastopanja, ne pa domičila, kakor je opredeljeno tudi v program- skih izhodiščih Cankarjevega doma, torej taka rešit- va ni možna.

Lutkovno gledališče v tem trenutku potrebuje pro- store za vaje, delavnice, hrambo rekvizitov in garde- robe – torej pogoje za delo, ker so ti sicer nevdzrži. Tega Lutkovnemu gledališču ne more dati noben od obstoječih kulturnih domov. Zato se v adaptacijo Mestnega doma za potrebe delovanja Lutkovnega gledališča vključijo samoprispevek III s 36.000 m² ostali soinvestitorji, to so Kulturna skupnost Sloveni- je s 38,5 milijona in Ljubljanska kulturna skupnost z 7,55 milijona dinarjev.

Glasbena šola Vič deluje v prostorih, ki so po- menjuj strokovnih delavcev Inštituta za gozdno in lesno gospodarstvo Biotehniške fakultete nevarni za življenje učencev in pedagogov. Novogradnja iz sredstev samoprispeva III bi nadomestila obstoječe

KORAK IZ SVETA TIŠINE

Odločamo se za veliko dejanje

Triinpolletnemu Mateju električni akustični amplifi- kator znamke SUVAG pomeni edini zvočni stik s svetom. Zahvaljujoč sodobni tehniki in poštvovalni mamici Matildi Krizmanovi, ki ga skoraj vsak dopolnilne pripelje iz Vzgoj- no varstvenega zavoda Ciciban na individualne slušne in go- vorne vaje v Center za rehabilita- cijo sluha in govora na Voj- kovi ulici, Matej že govori prve besede.

»Lani, ko je začel obiskovati center, se je samo smejal in jokal na glas,« pripoveduje mamica, »zdaj pa se že spora- zumeva tudi s sovrstniki v vrtcu.«

V delovni organizaciji, kjer sem zaposlena – pri Staninve- stu na Topniški ulici – mi zelo pomagajo pri reševanju moje- ga problema. Štirikrat na ted- ni dopolnilne dovolijo izhod, kupili pa so mi tudi naj- sodobnejše naprave, da se otrok lahko spozna s svetom zvoka, za katerega je po infek- cijski bolezni prikrajšan.«

Ortopedagoginja profesorica Marika Mihelič, ki ima Ma- teja kar za svojega, pove, da se mora s tako majhnim otrokom neprestano pogovarjati, kot če bi normalno slišal. Šele potem začne čebjati in govoriti. Zvočne signale okoli sebe zaz- na Matej z malim okroglim vi- bratorjem, ki ga drži v roki. Na- pravica mu vsak zvočni draž- ljaj tako ojača, da z dljanjo ali

katerimkoli drugim delom tele- sa začuti tresljaje. »Ker pa živimo in delamo v Centru v veliki prostorski sti- ski, se letos z Matejem ne mo- reva več dobivati vsak petek kot lani,« pripoveduje tovariši- ca Marika. »Ta dan se zaradi prostorske stiske selim iz sobe v sobo in nikoli ne vem, če bo tale mali laboratorij prost ali ne. Menjavanje delovnega pro- stora za otroka seveda ni do- bro. Novega okolja se ponava- di boji in noče sodelovati.«

Lani je Matej samo jokal in se smejal na glas, danes se že sporazumeva z vrstniki v vrtcu – je lahko še kaj lepšega?

V predšolsko vzgojo, osnov- nošolsko in srednje usmerjeno izobraževanje je v Centru za rehabilitacijo sluha in govora vključenih 220 gluhoheh otrok. Poleg njih pa obiskuje zunanjo avdiologopedsko am- bulanco še 60 otrok, ki so na- predovali ter se kljub slušnim in govornim motnjam usposo- bili za normalno delo v osnov- nih šolah. 60 otrok prihaja z govornimi motnjami, ki jih po- gojuje gluhost, 25 obiskoval- cev avdiologopedске am- bulante pa prihaja s takimi govor- nimi motnjami, ki jih ne pogo- juje sluh. Taka motnja je na primer celjancje. »Majhne prostorske možno- sti, ki so namenjene 250 mla-

dostnikom, smo že zdavnaj presegli,« so povedali ortope- dagogi Centra za rehabilitacijo sluha in govora.

»Delamo v težki prostorski stiski, saj smo na primer iz ve- rande v internatu napravili dve učilnici. Posamično vadimo z otroki v sedmih avdiologoped- skih laboratorijih. Šest smo jih pridobili iz treh učilnic, ki smo jih pregradili z vmesnimi lese- nimi stenami in zato niso do- volj zvočno izolirane. En labo- ratorij pa je našel svoje mesto

pedskih laboratorijev s tremi čakalnicami, pediatrično, av- diologopedsko in zobno am- bulanto z dvema čakalnicama in zobozdravstvenim labo- ratorijem, klubski prostor za sku- pinsko terapijo, knjižnico, pro- stor za arhiv in dva mala labo- ratorija za merjenje avdio- grama.

Za novi objekt, ki bi bil pre- didvidoma zgrajen do leta 1983, bi združevala sredstva tudi mestne in republiške samou- pravne interesne skupnosti otroškega varstva, zdravstvene skupnosti ter republiška izo- braževalna skupnost.«

Kako res se sprejelo na tretji samoprispevek ljub- ljanskih občin, je povedal tudi slušno in govorno prizadeti Milan Jurša, predsednik osnovne organizacije Zveze socialistične mladine v srednji šoli usmerjenega izobraževa- nja, ki obiskuje tretji letnik av- toelektričarske usmeritve.

Na zemljevidu je pokazal, kje ležijo objekti, zgrajeni iz sred- stev prvega in drugega samo- prispeva ljubljanskih občin in kaj nameravamo zgraditi iz sredstev zbranih s tretjim samoprispevom. Vesel je, da je v ta načrt vključena tudi grad- nja novega avdiologopedске- ga oddelka, saj eno on ve, kako težko je delati v prema- jnih in zvočno slabo izoliranih prostorih.

Odločamo se za veliko de- janje.

VIDA PETROVIČ

Priti na volišče je naša dolžnost – glasovati po svoji presoji je naša pravica!

VARSTVENO DELOVNI CENTER

Dajmo duševno prizadetim možnosti za delo

Obnavljanje duševno pri- zadetih otrok in odraslih oseb je dobilo pri nas šele v zadnjih dveh desetletjih večji razmah, potem ko smo uvedli razvršča- nje otrok z motnjami v tele- snem in duševnem razvoju. Usposabljanje in obnavljanje laže duševno prizadetih otrok poteka v Ljubljani že vrsto let, medtem ko so bili otroci in odrasli z večjo stopnjo prizade- totosti prepušteni družini. Stalna prisotnost duševno pri- zadetega otroka psihično in fizično močno obremenjuje,

prav tako tudi okolje, v kate- rem živi.

»Tako v svetu kot pri nas, je družba na osnovi opravljenih študij spoznala, da je moč tako z otrokom kot z odraslim člo- vekom s tako stopnjo prizade- totosti marsikaj doseči, če ga pravočasno začnemo sistemati- čno, vsestransko in strokov- no obnavljati. Dognano je, da ga lahko pričujemo življenja v normalnem družbenem okoli- liu, da ga lahko pričujemo opravljati najenostavnejša de- la na stopnji njegovih dušev- nih in delovnih zmogljivosti,« nam je hitela pripovedovati de- fektologinja Alenka Zupan, ko smo obiskali varstveno delovni center za duševno prizadete občane v Kržičevi ulici.

»V Ljubljani smo po letu 1960 začeli sistematično uspo- sabljanje duševno prizadetih otrok v vzgojnem zavodu Ja- neza Levca. Ko so tu otroci dosegli določeno usposobil- za življenje in delo, smo jih premestili v delavnico pod po- sebnimi pogoji – varstveno de- lovni center. V center je sedaj vključenih v varstvo z zaposlo- vanjem 81 varovancev, ki dela- ju različne izdelke za več de- lovni organizaciji, in za oprav- ljeno delo prejema določeno nagrado. V center pa že tretje leto ne moremo sprejeti novih varovancev, čeprav je že sedaj v delovnem usposabljanju pri- bližno 140 otrok, ki jih bodo v naslednjih desetih letih napo- til v delavnice pod posebnimi pogoji. Računamo, da bi po- trebovali 250 do 300 mest za dnevno varstvo z zaposlova-

Prvi samoprispevek – naše prvo dejanje, drugi – naša zavest, tretji – naše prepričanje!

bogatejšo Ljubljano

svet skupščine občine imenoval komisijo, ki je pri- pravila vsebinsko zasnovano programa adaptacije in sanacije, ki je vključevala v predloženi program samo- prispeva III. Povedati je treba, da je v srednjoročnih planih občine Vič-Rudnik predvidena tudi ureditev vodovoda, ki je prav tako pogoj za normalno delova- nje občinskih IS predlagal občinski skupščini, da sprejme sklep o začasnem ukrepu družbenega var- stva na Rakitni. Tam je bila pred kratkim zgraje- na manjša osnovna šola, ki je bilo lahko obiskovali bolni otroci v času rehabilitacije in ne bo potrebno organizirati pouka v okrevališču.

SMO HUMANA DRUŽBA

Humanost vsake družbe se ocenjuje po tem, kako poskrbi za svoje manj sposobne člane. Zato bomo na- za pridobljenem zemljišču s sredstvi samoprispeva III zgradili Varstveno delovni center za duševno pri- zadete občane, s sredstvi pa se bodo v gradnjo vključile tudi Medobčinska zdravstvena skupnost s 17.600.000 din, Samoppravna stanovska skupnost s 27.900.000 din, Skupnost invalidskih pokojniškega zavarovanja s 32.700.000 din. Skupnost za zaposlo- vanje Ljubljane s 8.300.000 din.

Da bi spoznanja znanosti in stroke, ki že razpolaga z možnostmi in sredstvi za rehabilitacijo slušno in govorno prizadetih otrok lahko vnesli v našo delovno prakso, bomo s sredstvi samoprispeva III v višini 37.600.000 din zgradili najpotrebnejši avdiologoped- ski oddelki v sklopu izgradnje Centra za korekcijo slušno in govorno prizadetih otrok.

SKUPAJ: 36 OBJEKTOV IN 4 DOKUMENTACIJE

Tako se je dosedanj program na podlagi pripomb občanov razširil od 34 na 36 objektov, za 4 objekte pa bodo pripravili dokumentacijo za nadaljnjo gradnjo.

njem ter 180 mest za domsko varstvo, če bi hoteli pokriti po- trebe v Ljubljani,« je preudar- no povedala Alenka Zupan. Čeprav tako zvezna kot re- publiška ustava zagotavlja tem ljudem socialno varnost,

Za duševno prizadete otroke smo poskrbeli, ko pa odrastejo, mora zanje poskrbeti njihova družina

jo zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih prenaša na ramena družine, ki ima du- ševno prizadetega člana. Družba, ki bi morala prevzeti celovito skrb za te ljudi, nudi materialno pomoč šele tedaj, ko je tudi družina socialno ogrožena. Da bi rešili to vpra- šanje, je center začel postopek za presojo uskaljenosti prej navedenega zakona z usta- vama.

Duševna prizadetost je traj- no stanje in je ne smemo za- menjavati z duševno bolnimi. Vzroki duševne prizadetosti so lahko že pred rojstvom otroka, lahko nastajajo kot posledica raznih obdobjih poškodb, kasnejših bolezenskih stanj in

njeročno obdobje predvideno intenzivnejše prostorsko reša- vanje in ustvarjanje možnosti zaposlovanja in domske na- mestitve teh ljudi. Lokacija je zagotovljena na zemljišču, ki ga je center volila pokojna An- tonija Hočvar ob Vodnikovih cesti 55, v Šiški. Zagotovljeno je sofinanciranje objekta in sklenjen samopravni spora- zum o prispevkih SIS. Približ- no tretjino celotne investicijs- ke vrednosti naj bi prispevali občani s samoprispeva III, z novogradnjo pa bomo pridobi- li 120 mest za varstvo z zapo- slovanjem in 60 mest za dom- sko varstvo. Vendar tudi s tem potrebe mesta še ne bodo po- kriti,« je dodala Alenka Zupan.

Stane Bobnar

STANE BOBNAR, narodni heroj in španski borec: »Samoprispevek III je sredstvo prvega in drugega samoprispeva in slika sem, kaj naj bi s sredstvi tretjega. Menim, da je vse to po- trebno. Se najbolj pa je potrebna poročila. Sama sem bila tam in vem, kakšne so razme- Sicer za zdaj ne potrebujemo varstva v vrtcu, ker mi triletno hčer pazi mati, toda v službi poslu- šam sodelavke, kakšne težave imajo, ko iščejo varstvo za drugega otroka, če jim je uspelo že prvega vključiti vanj. Mnenja sem pa, da bi morali biti vrtci odprti tudi popoldne, saj nas veliki ženski dela v popoldanski izmeni. Se zla- sti v poklicih, kot je naš.«

Janez Pavčič

JANEZ PAVČIČ, telesnokulturni delavec: »Vsem nam je jasno, da je samoprispevek v današnjem času edini način, da pridemo do prepotrebni objektov zlasti na področju šol- stva, otroškega varstva in zdravstva. Nekateri so v razpravi o programu omenjali tudi sport- ne objekte, ki naj bi jih uvrstili v program, vendar menim, da take zahteve niso utemelje- ne. Vrhunski sport resda potrebuje določene objekte in druge pogoje za delo, za ljubitelje rekreacije pa imajo v Ljubljani takorekoč idealno lego. Rekreacija ne sodi v pokrite prostore, saj imamo okrog Ljubljane čudovite terene, na ka- terih je že danes ob vsakem vremenu vse polna ljubiteljev zdrave rekreacije.«

Veronika Janežič

VERONIKA JANEŽIČ, namestnica poslovo- dje: »Vem, kaj smo zgradili s sredstvi prvega in drugega samoprispeva in slika sem, kaj naj bi s sredstvi tretjega. Menim, da je vse to po- trebno. Se najbolj pa je potrebna poročila. Sama sem bila tam in vem, kakšne so razme- Sicer za zdaj ne potrebujemo varstva v vrtcu, ker mi triletno hčer pazi mati, toda v službi poslu- šam sodelavke, kakšne težave imajo, ko iščejo varstvo za drugega otroka, če jim je uspelo že prvega vključiti vanj. Mnenja sem pa, da bi morali biti vrtci odprti tudi popoldne, saj nas veliki ženski dela v popoldanski izmeni. Se zla- sti v poklicih, kot je naš.«

Andrej Vivod

ANDREJ VIVOD, študent: »Čeprav do zapo- slitve ne bom plačeval samoprispeva, sem za, in menim, da vse predvidene objekte tudi nujno potrebujemo. Morali pa bi graditi po načelu: s čim manj sredstvi čim več zgraditi. To pa bi lahko uresničili z izdelavo tipičnih načrtov za šole in vrtce, ki bi jih bilo lahko z minimalnimi popravki tudi prilagati. S tem bi veliko prihra- nili.«

Zdravko Fic

ZDRAVKO FIC, predsednik OK ZSMS: »Pre- pričan sem, da bodo objekti, zgrajeni z zbranim denarjem samoprispeva III, zagotovili lepo prihodnost našim otrokom. Zato smatram, da bomo predvsem mladi, teh pa je v Šiški približ- no 24.000, glasovali za uvedbo samoprispeva III, če pa izgradnja objektov samoprispeva II z denarjem, ki ga bomo prispevali, v sedanjem tekmem družbenekonomskega položaju tudi nujno potrebna.«

CENZUS BO 8000 DINARJEV

Z ozirom na pripombe občanov glede prenizko postavljenega cenzusa je bil sprejet predlog, da samoprispeva ne bodo plačevali delovni ljudje in ob- čani, katerih čistih osebnih dohodkov ali pokojnine ne presega 8000 din mesečno (prej 7000) oziroma, če dohodek na družinskega člana ne presega 4000, (prej 3500) din mesečno, kar se vsako leto uskladi z rasto osebnih dohodkov v Ljubljani. Plačevanja sa- moprispeva so oproščeni tudi kmetje, katerim kme- tije so uvrščene v četrto davčno kategorijo in so tudi oproščeni plačevanja davka od zemlje, in, kot je bilo zapisano že v osnutku predloga, delovni ljudje in občani, ki imajo osebne dohodke iz kmetijske dejav- nosti, vendar njihov letni katastrofični dohodek nego- dnih zemljišč ne presega 11.500.000 din na gospodar- stvo.

Z ozirom na povišanje cenzusa se bo s sredstvi samoprispeva III zbralo približno 75.500.000 din manj, kot je bilo prvotno predvideno, vendar pa se je zaradi racionalizacije in ponovne ocene potrebne velikosti posameznih objektov končna investicijska vrednost (skladno s tem bodo tudi SIS prispevale manj, kot je bilo prvotno predvideno) zmanjšala za 139.600.000 din.

Z zvišanjem cenzusa bodo plačevanja samopi- speva oproščeni vsi tisti, ki so tega dejansko upravi- čeni. Ker je samoprispevek solidarnostni vir zdra- vevanja sredstev in zaradi povišanja cenzusa ni potreb- no in možno uvažati diferencirane stopnje.

V javni razpravi je bilo izraženo vprašanje, zakaj začasno prijavljeni delavci ne plačujejo samopi- speva. Takšna je zakonska opredelitev, ki pa ne zapira možnosti, da tudi začasno prijavljeni (pred- sem tisti, ki žive v Ljubljani že dalj časa), ne bi prispevali prostovoljno in z osebnimi izjavljanjem sredstev v sklad samoprispeva. O takih možnostih bo potrebno razmisлити ob sprejemanju odloka o uvedbi samoprispeva III v Ljubljani.

DOGOVORI

tribuna

GLASILLO SZDL OBČINE LJUBLJANA-BISKA

NASA KOMUNA

glasilo ok szdl ljubljane vič-rudnik

MACŠČ SKUPNOST

glasilo szdl ljubljane vič-rudnik

ZBOR OBČANOV

GLASILLO SZDL LJUBLJANA-BISKA

Skupne strani samoprispevu III uredil Stane Drojlo